

48 Novæ Additiones ad D.Covarruvias.

versam, l. 2. C. de usur. ubi Aug. Barbosa collect. num. 8. Ant. Fab. ration. ad d. l. Julianus, §. Ex vendito. Nec quæ adducit Molina de acquisitis per furem, & usurarium pecuniâ feceratit, vel furrii obsunt, cùm in eis non militet ratio dictæ legis Curabit, etiæ aliena pecuniâ lucrifaciant. Vide supra num. 53. & 67.

Vers. Ex quibus obiter infertur.

Cum D. Covar. prædocuerit, fructus post contractam emptionem ad venditorem spectare, sicut notatur sup. n. 57. nunc interpretatur legem Fructus 13. C. de act. empi. ubi contrarium expressum probatur, asserens procedere ubi res tradita fuit emptori, aut post moram venditoris: quem intellectum probat, & accommodat Molin. n. 8. legi Julianus, §. Si quid venditor, de action. empi. sequitur Roderic. d. quast. 7. n. 102. Joan. Lup. comment. de usur. §. 1. quast. 7. num. 162. in d. l. Curabit. Verum utraque soluto, seu interpretatione alii, nec immerito, displicet, ut Petro Barbosa sup. num. 20. Hermos. num. 13. vers. Sed hanc responsionem, Sousa in §. Actionum, part. 3. num. 27. Inſt. de action.

Hic accedere cogor, quia lege de quibus agimus nequaque inſinuant desiderari traditionem, vel moram venditoris, ut fructus emptori querantur; quin potius contrarium ex d. l. Fructus, manifeste deducitur, quandoquidem ibi ratio redditur decendi, quæ non provenit ex traditione, & æquitate dictæ legis Curabit, sed à jure naturali, ex quo commoda sequi debent quem sequuntur incommoda, l. Secundum naturam 10. de reg. jur. Onera verò rei venditæ ante traditionem à die contractus sustinet emptor. §. Cum autem, Inſt. de empi. & vend. l. 7. & 8. de peric. & comm. rei vend. l. 23. tit. 5. p. 5. unde similiter etiæ res non tradatur, utilitas tamen fructuum ad ipsum debet pertinere, nec de rei traditione Legislatores cogitarunt, nec de mora.

Excluditur etiam, quod dicitur de mora venditoris; nam si ea præcederet, aut opus foret, exprimeretur, quemadmodum in secunda ejusdem Constitutionis parte, ubi mora requirebatur ut venditor usuras exigere posset, id lex explicit, quod non omiteret si mora ad acquirendos fructus emptor egeret. Utraque igitur expositione rejecta, constat opinionem de qua supra, num. 59. citatis juribus apertissimè comprobari.

Vers. Subinfertur item.

Tamenſi sententiam istam Pauli Caſtreñis reprobat D. Covar. cui adhæret Roderic. ubi proxime; eam nihilominus amplexi sunt Pet. Barbosa sup. num. 21. Hermos. num. 17. in fin. Sousa num. 31. Greg. Lop. in l. 28. gloss. 2. tit. 5. p. 5. Cancer. variar. part. 1. cap. 13. n. 94.

His & ego accedo, quanquam cum D. Covar. & sequacibus laudatis sup. num. 57. sentiam fructus, quos percipit venditor post perfectum contractum ex natura illius, nullà mora commissâ suos facere cum onere eos restituendi emptori, si pretium cum usuris obtulerit: nec ante impletam conditionem venditor fructibus privari debet, quorum dominus est sicut fundi, unde collecti sunt, qui dominium rei principalis sequuntur, l. Et ex diverso 36. §. 1. ff. de rei vendic. l. Qui seit 25. de usur. Leotard. de usur. quast. 19. n. 2. Merlin.

de pignor. lib. 2. q. 53. num. 17. & 25. cuius accessorium censentur. Merlin. d. num. 25. Leotard. quast. 88. num. 17. Ant. Fab. in C. tit. de usur. definit. 4. num. 2. Unde sicut venditor retinet dominium prædii donec solvatur pretium, ita & fructum quandiu non exhibentur usura. Ex his interpretationem accipiunt dicta lex Fructus, & lex Julianus, §. Si quid venditor, quod scilicet fructus ad emptorem attineant à die contractus quoad effectum; nam soluto pretio cum usuris, venditor ipsos restituere compellitur. Inde etiam oritur concordia ad dissidentes sententias, de quibus sup. n. 57. & 59. nam utraque vera est, siquidem fructus percepti illico sunt percipientis venditoris, sed ad emptorem pertinent, cum eos exigere valeat; nam qui actionem habet ad rem vindicandam, ipsam habere intelligitur, l. Qui actionem 15. de reg. jur.

Quibus perpensis admittendum non est quod scribit Petr. Barbosa sup. num. 20. ac transcriptis Hermos. num. 14. nempe fructus emptori acquiri revocabiliter, ita ut si pretium non solverit, revertantur ad venditorem: etenim absurdum est dicere quod fructus sicut emptoris antequam dominium fundi nanciscatur, an plus juris in illis habere, quam in isto, qui ad eum non pertinet jure dominii, nisi pretio soluto, aut satisfactione præstata, seu habita fide de pretio, tradatur, §. Vendita, Inſt. de rer. divisi. l. Quod vendidi 19. de contr. empi. l. 46. tit. 28. partit. 3. & 43. tit. 13. p. 5.

Sed etiæ vera habeatur Caſtreñis opinio effectu tamen carere videtur; nam si emptor gerit ad fructus, venditor excipiendo postulabit usuras pretii, quæ equivalent illorum estimationi, atque ita iniutus erit actio, in modo dolosè versaretur emptor petens quod statim est restituturus, l. In condemnatione 134. §. fin. de reg. jur. quæ D. Covar. admoquit sup. num. 7. & prænotavi num. 55. Dicendum tamen est, quod si ad Jus Civile respiciatur, hoc non est ita, quoniam usura pretii non coquabatur fructibus, ut Jure Canonico; ideo poterat esse plus in fructibus, quam in usuris, & hujus excessus utilitatem perciperet emptor, quod animadvertis num. 56. Ad hanc si fructus extarent, etiam Jure Pontificio utiliter ageret emptor, ut soluta estimatione sibi restituerentur, etiam invito venditore: quod utile, ac pretio estimabile censetur.

Vers. Decimoquinto ex prænotatis.

Emptor qui partem pretii solvit, pro rata fructus rei venditæ, & per venditorem retentæ consequitur. Marſcot. variar. lib. 2. cap. 112. num. 56. Leotard. de usur. quast. 27. num. 55. Aug. Barbosa collect. d. l. Curabit, num. 20. Roderic. lib. 3. quast. 7. ex num. 106. Surd. conf. 101. n. 7. & 26. Magon. Lucensi decisi. 17. num. 31. & 34. Hermos. in l. 28. gloss. 2. num. 41. & 42. tit. 5. p. 5. Petr. Barbosa in l. De divisiōne, n. 72. foliū. matris. Ant. Gabr. commun. lib. 3. tit. de empi. concl. 3. Trentacinq. variar. lib. 1. tit. de usur. refol. 2. vers. Secunda conclusio. Et pro portione fructuum, seu partis pretii licebit emptori de certa quantitate pacisci quotannis solvenda Leotard. n. 57.

Ut autem eos fructus emptor cum effectu percipiat integrum debet exsolvere pretium tuncque præteriti temporis quantitatem respondentem pretii parti exiget, nec antea agere permittitur. Aug. Barbosa sup. Leotard. n. 56. Hermos. n. 44.

Ques.

Varias Resolut. Lib. III. Cap. IV. 49

79. Claritatis gratiâ oportet observare quod D. Covar. hic supponit, esse effectum solutionis partis pretii fructuum acquisitionem, ita ut si non solveretur, omnes fructus cederent venditori, ad quem spectare ipse prædocuit sup. num. 7. Sed qui sentiunt, fructus ad emptorem pertinere quandiuque pretium integrè numeraverit, hoc solū tribuant partis solutioni, quod venditor pro rata usuras petere nequibit, Hermos, cum aliis num. 41. Caldas de empt. cap. 23. num. 26. Aug. Barbosa ubi proxime. Est cavendum à Petro Barbosa sup. qui tenet fructus pro rata pretii soluti statim emptori tradendos: quod negat communis, ut prænotavimus, quia venditor jure pignoris retinet fructus sicut rem ipsam usque ad integrum pretii satisfactionem, ut ait Leotardus.

80. Rursus si venditor partem rei venditæ ante acceptam aliquam pretii quantitatatem tradat, pro portione usuras, seu estimationem fructuum repetet. Pacific. de Salvian. interd. inspect. 5. cap. unic. ex n. 171. Roderic. d. quast. 7. a. n. 105. Aug. Barbosa sup. Sud. n. 23. Hermos. num. 43. Et venditor quidem illico potest exigere, quod in emptore diversum: quod discrimen obseruant Aug. Barbosa ibidem, Hermos. num. 44. ac prænotavi num. 78.

Vers. Decimoſexto.

81. Procurator si emerit nomine domini, & suā pecuniâ fundum, si quos fructus percepit, aut in sortem computare, aut domino reddere tenet, exclusa æquitate legis Curabit, Hermos. in l. 48. gloss. 5. num. 15. tit. 5. p. 5. Leotard. q. 33. n. 24. Caldas sup. cap. 7. ex num. 26. ex qua constitutione usura, quas exigere licet, sunt compensatiæ. Procurator quidem nullo in damno versatur, nisi quod pecuniâ creditâ caret, & actione mandati valet recuperare illam: carentia autem pecunia mutuata pretio estimari absque labore usura lucrativæ non potest. Nec refert quod dominus pecuniam pretii retineat, & fructus lucretur; nam idem continget, si pecuniâ mutuata, ipse fundum emerit, nec ex hoc possit creditor ad usuras agere. Tamen adversus D. Covar. sentiunt Joan. Lup. comment. de usur. §. 1. q. 7. n. 151. Roderic. de ann. reddit. lib. 3. q. 11. n. 77.

82. Sed si quid danni senserit procurator ex fundi emptione, ex fructibus debet refarciri, ne & officium suum illi damnosum sit, & dominus cum aliena locupleretur jactura: quod verum est tametsi mora domini nulla intercedat, & ita contra D. Covar. tenet Leotardus, qui latè ac rectè prosequitur ex n. 25.

Ad Num. 8.

83. Si quis promiserit rem fructiferam vendere, & ante célébratum contractum acceperit pretium, ad usuras compensatorias ex l. Curabit, tenebitur, & si ex parte solutio fiat, pro rara fructuum estimatione præstabit. Card. Tusch. lit. V. concl. 43. n. 3. Ant. Gabr. commun. lib. 3. tit. de empi. concl. 3. num. 3. Aug. Barbosa collect. d. l. Curabit, num. 5. Joan. Lup. comment. de usur. §. 1. quast. 7. n. 157. Hermos. in l. 10. gloss. 1. num. 9. tit. 5. p. 5. Mexia ad ll. Toler. part. 2. fundam 2. n. 31. latè Roderic. sup. quast. 7. ex num. 111. Comitol. Respons. Moral. lib. 3. quast. 18. Trentacinq. sup. vers. Tertia conclusio. Quod ampliatur ut possit emptuus, qui pretium tradidit, de certa quantitate prænotatur sup. n. 5.

D. de Faria Nova Addit. ad Covar.

quotannis solvenda pacisci, ex Trentacinq. variar. lib. 1. tit. de usur. refol. 2. vers. Septimus casus, ubi de venditore rem tradente.

Contra communem tenent aliqui recensi per Aug. Barbos. num. 6. & Petr. Barbos. in l. Si ante, ff. solut. marim. quos ipse sequitur, ea ductus ratione, quod cum venditio perfecta non sit, venditor rem tradere non tenetur. Sed hoc fundamentum leve est, ac rejiciendum ex eo quod decisio dictæ legis Curabit, non innititur morâ contrahentis. Hermos. in l. 28. gloss. 2. num. 20. tit. 5. p. 5. Leotard. de usur. quast. 27. num. 23, ideo pluribus in casibus locum habet, etiamsi venditor, aut emptor ad traditionem non teneatur. Primus habetur sup. num. 52. Secundus cum pretium in tertii arbitrio confertur ante declarationem. Leotard. num. 2. Tertius in emptione facta ad mensuram, quandiu non adhibetur mensio. Leotard. num. 26. Quartus si conditionaliter præsumit venditum, pendente conditione. Aliis laudatis idem Leotard. n. 27.

Ibi: Nam et venditorem posse.

Quos effectus pactum de vendendo producat, 85 tradidere Card. Tusch. & conclus. 43. Hermos. plurimos recensens, in d. l. 10. ex n. 4. & de Jure nostro Regio actionem oriri, probat num. 10. per l. 2. tit. 16. lib. 5. Recop. quod similiiter Jure Pontificio receptum testatur Matienz. in d. l. 2. gloss. 1. num. 5. Azeved. ibidem, num. 1. & secundum hæc jura procedit, quod D. Covar. sentit, scilicet ex pactione de vendendo agere posse venditorem ad pretium, cum & emptor similiiter emere promitteret pro constituto pretio. Adde Caſtil. controversial. lib. 2. cap. 3. num. 17. 18. & lib. 4. cap. 69. num. 48.

Vers. Decimo octavo, huic proxime.

Si convenerit de venditione rei frugiferæ, pre- 86 tio constituto, & hoc non recepto, dominus illam tradiderit, agere poterit ex l. Curabit, ad usuras, seu fructuum estimationem. Ita tenet, & ampliat Trentacinq. loc. citat. ut liceat de certa quantitate annuatim solvenda pacisci, & huic conclusioni convenienter quæcumque in proxima præcedenti præsumit ob correlativorum natum, in quibus eadem ratio militat, & disciplina, l. 1. C. de cupress. lib. 11.

Vers. Quid enim obsecro.

Hanc rationem impugnat Petr. Barbosa n. 48. Imò adhuc implero utrumque contractu, quæſtio- nis est, an pactum de vendendo transeat in emptionem, ut videre est apud Hermos. d. gloss. 1. num. 9. Verum quicquid de ea controverſia fit, ad rem de qua agimus nihil referre videtur, an censeatur venditio contracta, nece; quia æquitas dictæ legis Curabit, etiam habet locum in quavis conventione reciproca, ubi eadem ratio servandæ æqualitatis reperitur, licet contractus deficiat, prout in venditione conditionali contingit; nam etiam non impleta conditione, ac evanescente contra-tractu, competit ei qui rem tradidit pretio non numerato, auxilium præfatae Constitutionis. Leotard. d. quast. 27. n. 27. quæ non restriguntur ad contractus, cum & in judicis obſervetur, sicut prænotatur sup. n. 5.

G Vers.

50 Novæ Additiones ad D. Covarruvias

Vers. Decimononò erit non immerito.

- 88 Jus ad exigendum usuras ex d. l. Curabit, in cessionarium transferri potest, tam ex causa luctuosa, quam onerosa, nedium pro tempore futuro, sed etiam pro præterito. Cancer. variar. part. 3. cap. 7. n. 45. Hermos. in l. 28. gloss. 2. num. 56. tit. 5. p. 5. Roderic. de ann. reddit. lib. 3. quæst. 7. num. 87. apud quos alii. Sed ita demum hoc verum erit, si vendor jus percipiendi usuras cesserit; nam si pecuniam pretii duntaxat creditori cedat, cessabit quasi novatione facta usuram exactio, quas ultra fortem cessionario capere non licet: & corroboratur ex Leotard. q. 27. num. 64. qui post alios docuit, per novationem huiusmodi usurarum cursum extingui, quanquam ipse vendor accepto ferens pretium ex causa mutui, eandem sumimam ab emptore stipulatur.

Vers. Vigesimo apertissime convincitur.

- 86 Licet Jus Pontificium cum Cæsareo conveniat in aequitate dictæ legis Curabit, quatenus aequalitatem, ac reciprocam compensationem inter concubantes inducit, tamen quoad proximorum est inter utrumque diversitas, ut constat ex præmissis num. 8. & 16. ideo D. Covat. prætermisâ Juris Civilis observatione, quomodo hodie Imperiali Constitutione sit utendum nos docet.

- Quæ quidem lex quanvis de venditore rem tradente loquatur, pariter obtinebit in emptore pretium numerante, cui fructus rei venditæ, aut estimatio eorum præstari debent. Trentacinq. variar. lib. 1. tit. de usur. resol. 2. vers. Principialis conclusio, cui licet certam quantitatem annuum loco fructuum stipulari. Leotard. de usur. q. 27. num. 54.

- Præterea eadem decisio nedium in immobilibus, sed etiam in mobilibus fructiferis procedit. Aug. Barbola collect. d. l. Curabit, num. 23. Roderic. loc. cit. num. 89. Scaccia de commerc. §. 1 quæst. 7. ampliat. 3. num. 173. Hermos. d. gloss. 2. num. 53. Fructus, seu usuræ, ex l. Curabit, tam jure actionis, quam officio judicis peti possunt. Hermos. num. 77. nec jus ex illa competens præscribitur, nisi triginta annorum lapsu, quanquam fructus regulariter triennio usucpiantur. Hermos. n. 54. Aug. Barb. n. 25.

S U M M A R I U M .

- 1 Verbum Majoratus, accipi debet secundum regionis usum, leges, ac consuetudinem.
- 2 Communis usus loquendi in dispositionibus debet observari etiam contra verborum proprietatem.
- 3 Quid sit usus loquendi, cuius loci inspiciendus, & an probari debeat?
- 4 Verba in dispositionibus sunt accipienda secundum statuta, constitutiones, ac leges provincie, seu civitatis.
- 5 In qualibet dispositione mens disponentis observanda, etiæ verba aliud sonem.
- 6 Dispositio quoniam modo debet interpretari, ubi de voluntate disponentis non est certitudo.
- 7 In contractibus & aliis actibus, qui plurimum consensu perficiuntur, verba accipienda sunt

non juxta speciale agentis stilum, sed juxta communem regionis usum.

- 8 Majoratus absolute instituo, qua in ejus successione debeant observari in Hispania.
- 9 In Hispania quoties constat, bona majoratus existere, ea majori natu indivisa deferuntur inter vocatos.
- 10 Si bona filio, vel extranco relinquantur, ut ea jure majoratus possideat, eidem succedit primogenitus in solidum absque ullo gravamine, nisi restitutionis.
- 11 Per institutionem primogeniti tacite inducitur perpetua alienationis prohibitio.
- 12 Alienationis prohibitio facta filio an extendatur ad nepotem, & n. 13. & 14.
- 13 Prohibitio alienationis, ut bona perpetuo in familia serventur, quartam generationem non egreditur, ex authent. de restitut. fideicom. §. Nos igitur, de cujus interpretatione remissive.
- 14 Rejicitur distinctio inter verbum Familia, & Descendentes, quoad perpetuitatem prohibita alienationis.
- 15 Quarta generatio an computetur, exclusa persona, cui primum prohibetur alienatio?
- 16 Virum si appareat manifeste, quod testatur volunt bona in infinitum intra familiam permanere, prohibitio alienationis quartam generationem transgredietur, & num. seqq.
- 17 Autentica de restitut. fideicomissi, §. Nos igitur, non est ubique admissa, & in unaquaque provincia consuendo servabitur, & quid in Hispania.
- 18 In Hispania correcta est illa constitutio per legem 27. Tauri.
- 19 Prohibitio alienationis imposta filio ad primogenitum vocato, specialiter, ac primo extenditur ad nepotem, & alios successores in infinitum.
- 20 Idem succedendi servatur ordo in fideicomissa familia relicto, ac inter venientes ab intestatione. Nen succeditur, nisi intra decimum gradum, ibid.
- 21 Refertur opinio contraria.
- 22 In primogeniti Hispania nullus excluditur à successione, etiam in remotissimo gradu sit.
- 23 Si bona majoratus esse probentur, masculus minor nau foemina majorum ejusdem linea, ac gradus excludit.
- 24 Bona quoties ad unum primogenitum debent pervenire, masculus ejusdem linea ac gradus præponitur feminæ majori, ut in commendis Indorum.
- 25 Idem in majoribus Hispania observatur, & num. 39.
- 26 Primogenita licet, ac utiliter instituuntur.
- 27 Majoratus sunt favorabiles.
- 28 Majoratus, & regnum in quibus convenienter, & discrepant, remissive: & à successione unius ad successionem alterius sumuntur argumentum, & n. 35.
- 29 Defendo ad majoratum an procedat argumentum?
- 30 Majoratus an sit dignitas.
- 31 Infamis non removetur à majoratus successione etiam cum dignitate.
- 32 Feminæ succedunt in regno, & majoribus cum administratione.
- 33 Feminæ quando & quomodo succedant in feudi.
- 34 Lex 12. tit. 33. p. 7. interpretatur, & referuntur casus, quibus dubitatur an feminæ major natu

Varias Resolut. Lib. III. Cap. V. 51

natu præferatur masculo minori ejusdem linea, & gradus.

- 35 Fæmine proximiores ejusdem linea excludunt masculos.
- 36 Fallit ubi fundator contrarium expressum disfuerit.
- 37 Possessio bonorum majoratus in successorem jure ipso ex lege regia transfertur.
- 38 Ampliatur ad res nunquam per ultimum possessum apprehensas.
- 39 Virum lex 45. Tauri procedat in primo majoratus successore, ibid.
- 40 An ex lege 45. Tauri competit actio contra titulum possidentem?
- 41 Lex 45. Tauri obtinet in majoribus absque regia facultate constitutis, ac in vinculis, patrimonialibus, auctio anniversariis, qua majoratus jure defensetur.
- 42 An statuto, vel consuetudine possu possesso queri absque aliquo actu prehensionis actu?
- 43 Possessio, quo transfeatur sine apprehensionis actu, legis ministerio, an sit vera vel ficta?
- 44 Successori majoratus competit omnia possessoria remedia, ex l. 45. Tauri. Idem est in herede, ubi ex statuto similiter possessio absque apprehensione queritur, ibid. & n. 51.
- 45 Si ex statuto possessio absque apprehensione transfeat ad heredem, an intelligatur de rebus per tertium ante aditam hereditatem occupatis, remissive.
- 46 De remedio summarissimo in majoribus, apud nos Tenuta dicitur, & an hoc & alia possessoria remedia tribuantur ei, qui apprehensio majoratus bonis, a possessione cecidit.
- 47 Feudi possessio num transeat in filium ministerio legis, absque apprehensione?
- 48 Filius impræp. vivo pare feudatario, dicitur feudum possidere, ac Rex, vel Dux vocatur, ac honorum pars dominus.
- 49 De intellectu legis 46. Tauri, remissive.
- 50 Lex 46. Tauri observatur in majoribus absque facultate regia fundatis, ac in illis omnibus qua majoratus jure in Hispania defensetur.
- 51 Representatio semper servatur, ubi non repetitur exclusa, & qui de ea differuerunt Interpretes.
- 52 Nepos ex filio minore defuncto prefertur amita, & quare, ibid.
- 53 Si bona majoratus esse declarentur per Judicem, omnia servari debent, qua in regularibus primogeniti sunt stabilita. Idemque erit quoties in qualibet dispositione majoratus fit mentio.
- 54 Quis ordo servandus in prælatione vocatorum ad primogenitum.

C A P U T V .

Ad Num. I.

- V**erbum Majoratus, in quavis dispositione juxta communem usum provinciae, leges, ac constitutiones debet exaudiiri. Greg. Lop. in l. 2. gloss. 1. tit. 15. part. 2. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 3. num. 2. & cap. 4. num. 13. Ant. Gom. in l. 40. Tauri, num. 64. Castill. controversiar. lib. 2. cap. 22. num. 11. Azeved. in rubric. num. 2. tit. 7. lib. 5. Recip. Matienz. in l. 1. gloss. 7. eod. tit. Mieres de majorat. in princ. part. 1. num. 6. Salced. de D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

Ibi: Hoc probatur auctoritate.

In verborum interpretatione usus communis loquendi ita attendi debet, ut ipsorum proprietate contempta, juxta illum dispositio intelligatur. Salgad. de Reg. protectione, part. 4. cap. 12. n. 19. ubi ampliat ad legis divinæ interpretationem. Castill. cum pluribus sup. lib. 5. cap. 153. n. 5. 6. Matienz. num. 2. Alvarad. de conject. ment. defunct. lib. 2. cap. 3. §. 3. num. 4. Solorzan. de jur. Indian. lib. 2. cap. 1. n. 1. Qui ex Quintilio tradit, verbo utendum sicut nummo, cui publica forma est. Mantic. de conjectur. lib. 3. art. 8. n. 1. & 4. Barbola cum plurimis axiom. 222. n. 7. & prænativis lib. 1. cap. 19. n. 75.

Communis loquendi usus nihil est aliud, nisi consuetudo utendi verbis, & intelligendi sermones, vel orationes sub certa significatione, universalis consensu debito tempore accepta. Ita Camill. Gallin. de verb. signific. lib. 4. cap. 1. n. 4. quem refert Castill. num. 4. Usus loquendi observari debet, non loci ubi dispositio sit, sed originis, vel habitationis disponentis. Mantic. num. 5. & num. 6. quomodo probandus. sed si valde vulgaris sit, ac notus, probatione opus non erit. Molin. d. cap. 3. num. 33.

Ibi: Quod autem diximus.

Verba sive in ultimis voluntatibus, sive in actibus inter vivos usurpari debent secundum statuta, leges, seu constitutiones loci. Mantic. sup. lib. 11. tit. 13. n. 3. 14. & 15. Matienz. dicitur gloss. 7. Molin. lib. 1. cap. 3. n. 2. & cap. 4. in fine, Alvar. sup. n. 3. præter alias, quorum memini sup. lib. 2. cap. 18. num. 22.

Quoties in cuiuslibet dispositionis interpretatione versamur, in primis indagare oportet disponentis voluntatem, que si paruerit, nihil de verborum significacione querendum; hæc enim intentioni non opponi, sed deservire debent, l. Non aliter 67. de legat. 3. l. In conditionibus 19. de condit. & demonst. l. Semper 35. de reg. jur. Mantic. sup. lib. 3. tit. 3. n. 9. Peregrin. de fideicom. art. 11. n. 5. Barbola sup. n. 1. & 3. ubi plures, de quo & nos lib. 1. cap. 13. n. 24.

Sed si de mente disponentis aperte non constet, verba exaudienda sunt juxta consuetum loquendi usum ipsius proferentis, l. si seruos 53. §. ult. de legat. 1. Mantic. lib. 12. tit. 17. num. 26. deinde ad communem usum regionis devenit. d. §. ult. Mantic. ubi pronupt. postremum locum obtinet proprietas verborum, quæ semper observanda, nisi diversa mens, aut usus contrarius probetur. l. Labeo 7. §. Tubero, de supellect. legat. d. l. Non aliter, Tusci. lit. V. concl. 91. Barbola n. 4. Marescot. variar. lib. 1. cap. 95. n. 29. Mantic. lib. 3. tit. 4. n. 4. 5. ubi quod non admittitur probatio voluntatis contrarie adversus verba testatoris clara.

Quod autem diximus, præferendum esse usum loquendi disponentis communi, referendum est ad ultimas voluntates, donationes, & alios actus, qui à sola voluntate proferentis procedunt; nam in contractibus qui duorum, pluriumve consensu perficiuntur, consuetudo loquendi regionis, non specialis contrahentis, inspicitur, d. l. Semper, G 2 Marescot.